

ADATLAP MÚZEUMPEDAGÓGIAI NÍVÓDÍJ 2025

A pályázó intézmény / tagintézmény neve, címe, honlap címe, központi e-mail címe:

Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma

5900 Orosháza, Dózsa György u. 5.

ngytm.hu

oroshazimuzeum@gmail.com

Az intézmény fenntartója / tagintézmény esetén az anyaintézmény megnevezése:

Orosháza Város Önkormányzata

5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.

A pályázat írójának neve, beosztása, telefonszáma, e-mail címe:

Józó Tamásné

igazgató

Tel.: 06 30 5157385

jkat72@gmail.com

A program megvalósulása (kérjük, a megfelelőt húzza alá): **személyes jelenlétű** / online program

Figyelem! Kizárólag kiadvánnyal, kapcsolódó múzeumpedagógiai gyakorlat nélkül nem fogadunk el jelentkezést; viszont önálló, komplex múzeumpedagógiai kezdeményezéssel akár kapcsolódó kiadvány nélkül is lehet pályázni. Az egyes pontoknál megadott maximális karakterszámok szóközzel együtt értendők!

1. A MÚZEUMPEDAGÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉS CÍME			
Orosházi pillanatok – múzeumpedagógiai foglalkozások, és ezekhez kapcsolódóan a kiadvány			
2. MÚZEUMPEDAGÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉS TÍPUSA			
Kérjük, jelölje x-szel:			
☐	Egy alkalmas múzeumpedagógiai foglalkozás	☒	Több, egymásra épülő alkalomból álló múzeumpedagógiai projekt

3. A KEZDEMÉNYEZÉS TARTALMA

Kérjük, max. 1000 karakterben foglalja össze a kezdeményezés koncepcióját és tartalmát! Az összefoglaló részben vagy egészben felkerül a <http://www.mokk.skanzen.hu> oldalra.

Az évek óta zajló **Orosháza Hét városi programon** többek között múzeumpedagógiai foglalkozások is elérhetők. E projekthét kiemelkedő fontosságú a helytörténet szempontjából, hiszen az iskolák és a múzeum is változatos foglalkozásokkal ismerteti és szerettet meg a diákokkal szűkebb környezetüket, az ide köthető személyeket, eseményeket, szokásokat. (Helyi identitásuk kiemelkedően fontos városunk számára, természetesen nem csak ezeken a heteken.)

A programok, a választható foglalkozások körét olyan **ismeretanyaggal** szeretnénk volna **kiegészíteni**, mely minden szempontból változatos, akár a témákat, akár az azokat feldolgozó feladatokat nézzük. Ezért állítottuk össze a mellékelt kiadványt. Ebben összegyűjtöttünk 9 témakörbe tartozó 168 feladatot, melyek mindegyike különösen fontos helytörténeti vonatkozású.

A témák a következők:

- régészet
- történelem
- néprajz
- települési értéktár
- sport
- irodalom
- művészet
- természeti környezet
- épített környezet

Minden téma rendkívül fontos. Úgy gondoltuk, mindegyik alapvetően meghatározza a városról alkotott képet, ezeket a tényeket a diákoknak ismerniük kell. Kötődésüket erősítjük. A feladatokat a múzeum gyűjteményében található (adott esetben kiállításon is látható) tárgyakhoz is kötjük, azonban nem minden téma ilyen. Vannak témák, ahol pl. a városi könyvtárba mutatunk, vagy a város különböző pontján találhatjuk az adott alkotást, melyről beszélünk.

A használt múzeumpedagógiai módszerek változatosak, a storytelling, a drámapedagógia, a vita, a beszélgetés mind-mind megjelenik a feldolgozásban.

/A kiadvány előszavából:

A múzeum, mint a múlt emlékeinek őrzője olyan kiadványt állított össze, amelyben a város múltjából mozaikokat mutat be. Bizonyosan lesznek történetek, melyek már ismerősek, de biztosan állíthatom, hogy újdonságokat, sőt még furcsaságokat is rejt e kis könyv. A formáját tekintve is talán kicsit szokatlan, de a cikkek rövidségénél figyelembe vettük a szokásaitokat ☺

A témák változatosak és talán nem szokványosak, elődeink hétköznapijairól szólnak. A kiadvány képei a múzeum gyűjteményéből is mutatnak be kincseket. A feladatok megoldásához vegyék igénybe a múzeumot, a könyvtárat s talán a netet nem is kell ajánlani, mert az számotokra otthonos felület.

Történetünk során összegyűjtött emlékekből, tudásból, tapasztalatból mutatunk be mozzanatokot. Ez a hely a mi történetünk! Őseinkkel köt össze bennünket és hitünk szerint a jövő nemzedékét is. Ez az emlékezet folytonossága./

Egy kifejező kép, amely felkerül a <http://www.mokk.skanzen.hu> oldalra az összefoglaló illusztrációjaként, mérete: 0,5-1 MB. Kérjük, hogy a képet ide ne illessze be, hanem adja meg a pontos elnevezését és küldje el e-mailben a pályázat mellékleteként.

Orosházi pillanatok_kifejező kép.jpg

Max. 6 perces videó a múzeumpedagógiai kezdeményezésnek a gyakorlatban történő bemutatásáról. Amennyiben a foglalkozás során készült felvétel, akár mobiltelefonnal, kérjük azt felhasználni a videóhoz. Ha nem készült felvétel, akkor javasoljuk, hogy a kezdeményezés kidolgozója foglalja össze a kamera előtt a program koncepcióját, a megvalósítás tapasztalatait, a háttérben esetleg vágóképekként mutatva a program során készült fotókat.

Kérjük, hogy a videót címmel, a készítés dátumával ellátva, a készítőjének a nevét megadva töltsse fel a YouTube-ra vagy Google Drive-ra, és a következő sorba illessze be a hozzá vezető linket! Kérjük, hogy magát a video file-t ne nyújtsa be a pályázati anyaghoz annak mérete miatt! Köszönjük!

Orosházi pillanatok_NGYTM_videó.mp4

4. A KEZDEMÉNYEZÉS MEGVALÓSULÁSÁNAK FORMÁJA

Tevékenységi forma, időtartam, alkalmak száma, résztvevők száma stb., max. 500 karakter.

A projekthéten, és az azon kívüli múzeumpedagógiai foglalkozások során remek lehetőség a storytelling alkalmazása.

Az alkalmazott módszerek között találhatjuk a beszélgetést, a vitát, a véleménynyilvánítás olyan formáit is, melyek erősítik a diákok kifejezőképességét. A storytelling, a történetmesélés talán az a módszer, melyet hangsúlyozni szeretnék. Ez a módszer az, melyet szájatva hallgatnak, melyhez a korabeli újságcikkek, hirdetések, fotók kifejezetten illeszkednek, alátámasztva azt a mesebeli csodát, mellyel visszaröpítjük a diákokat a múltba. Rácsodálkozhatnak, „kézzel foghatják” a múlt egy-egy szeletét, miközben ismereteik gyarapodnak. Észrevétlenül visszamennek a digitális világból oda, ahol megszűnik a jelen, és feltárul a múlt. A mesélés az ember létének része, egyidős a kommunikációval. Elég egy tárgy, egy esemény, máris van miről beszélni. Ebben a formában mindenki nyitott lesz, kitárul az elméje, és rácsodálkozik a hallottakra.

Igazi élménypedagógia! Emlékezetes, gyakorlatias, középpontban a tárgy, a gyűjtemény, a múlt. A történetmesélésen belül sokszor alakul ki összehasonlító elemzés, elmélkedés, vita vagy véleménynyilvánítás. Előfordul rímfaragás, tárgyalgotás, vagy épp írásképvizsgálat.

Példák:

- A témák között van az orosházi kenyér, amely országos hírű. Ám azt már a felnőttek sem igazán tudják, hogy az a Gémes Ferenc, aki híressé tette ezt a kenyeret – miután háromszor égett le a malom – Svájcba, majd Amerikába költözött.
- A Nyári szinkör leégett, vagy lebontották?
- Miért dinnyekalap az orosházi kalap?
- Miért tartották inkább a hetipiacot, és nem vásárokat akartak?
- Hol voltak „zugiskolák”, és miért?
- Hányszor költözött a művelődési ház, vagy a Kossuth-szobor?
- Hogyan lett Orosházán Fúvószeneke?
- Milyen helyi együtteseket ismersz? Ismered a zenéjüket? /Zenei könyvtár gyűjteménye/
- Orosháza híres festőinek képeit láttad már? Miért olyan különleges Boldizsár István befejezetlen festménye? /Városi Képtár/
- Hová ment a kisvasút? Nagyszüleid ültek rajta? Nyitott volt a kocsija?

Időtartam: 1-1 tanítási óra

Résztvevők száma többféleképpen értelmezhető:

A múzeumban megvalósított foglalkozások száma 2024-ben:

24 db 619 fő (felső tagozatosok)

Az Orosházi pillanatok kötetét összesen **1032 diák** kapta meg ingyenesen, mely az iskolai és az egyéni feldolgozás során számolható.

A könyv – foglalkoztató sajátossága, hogy témakörökre bontva, színkóddal ellátva, számozással biztosítja a leírások, feladatok és a megoldások összetartását. Ebből adódik, hogy a foglalkozások után az előrehaladás egyéni érdeklődésnek megfelelően is lehetséges.

Projekthét alkalmával:

Projekt alapú tanulási formában, interdiszciplináris módszerekkel: történetmesélés, tematikus napok, csoportmunkán alapuló kutatások (pl. házipatika fioláinak feliratai, a növények és azok gyógyító ereje).

Orosháza hét – 5 nap, naponta 1 alkalommal, választható helyszínen (múzeum, iskola). Időtartama az oktatási intézmény gyakorlatához igazodva.

A résztvevők száma elsősorban kiscsoportos foglalkozásokra értelmezhető.

5. A KEZDEMÉNYEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ KIÁLLÍTÁS MEGNEVEZÉSE ÉS ELEKTRONIKUS ELÉRÉSI ÚTJA (Kérjük, illessze be a kiállításról szóló információkat tartalmazó linket!)

+ ONLINE PROGRAM ESETÉN ANNAK ELEKTRONIKUS ELÉRÉSI ÚTJA

A témák között vannak olyan feladatok, melyekhez a **Magyar Génius Programon megvalósított új állandó kiállításainkban** (280 év üzenete – múltunk és hagyományaink; Thék Endre Emlékterem) is találhatunk tárgyakat.

Ilyen többek között:

– Épített környezet 01 – **Alföld szálló** (a kiállításban 3D nyomtatóval készített makettet helyeztünk el, szemléltetve a régi, 1972-ben lebontott szállót), illetve párhuzamot állítva, mellette kapott helyet a helyén most található, ugyancsak ezzel a technikával készített 2013-ban átadott (Török Péter táj- és környezetépítész által tervezett) új főtér makettje.

A diákok nemcsak a környezetük változását követhetik nyomon, hanem elemezhetik, véleményt alkothatnak arról. /Vita során meg is vitathatják a véleményüket. / A hozzá kapcsolt feladat egy szülőkkkel, nagyszülőkkkel folytatott beszélgetésre ösztönöz, ezzel is előtérbe helyezve a generációk közötti kommunikációt, sztorizgatást, a családon belüli tudásátadást.

– Néprajz 04 – **A család munkája**. A kiállításban szemléltetjük a növénytermesztéssel és állattartással kapcsolatos eszközöket, melyek megismerése során párhuzamot állítunk az akkor élt emberek munkafolyamatai és a mai családok munkái között. Munkamegosztás akkor és most. A feladat is erről szól, kifejezetten a gyerekek munkáiról.

– Értéktár 06 – **Dr. László Elek**. Orosháza első községi orvosának, László Eleknek munkásságát ismerhetik meg nagy vonalakban. Ehhez sok tárgyunk kapcsolódik. Egészen a kiállítóhelyként hozzánk tartozó Kútmúzeum anyagától (kutak, kútásó eszközök), az állandó kiállításunkban helyet kapott házipatikán át, a gyűjteményünkben szereplő, tavalyi évben sikeresen restauráltatott méregkönyvön át. /A méregkönyvet kiemelendő, tudomásunk szerint ez az egyetlen, békés megyében fennmaradt méregkönyv, büszkeséggel tölt el bennünket, hogy a gyűjteményünkben tudhatjuk! / A házi patikánál az üvegcsék feliratozásán keresztül (latin, cirádás betűk, kutatás szükséges, hogy mit jelenthet) megnézhetjük, milyen nyavalyákra miket használtak, megismerkedhetnek a természetben előforduló gyógyhatású növényekkel.

– Értéktár 154 – **Lakodalmas kulcsoskalács**. A múzeum első igazgatójának, Nagy Gyulának gyűjtése mentén emlékezünk meg a Zombárról hozott, hagyományos kulcsoskaláccsal. Ehhez az udvaron lévő foglalkoztatót és a kemencét használjuk. A diákok megismerkednek a kalács készítésével és a kemencével. Elkészítik, megsütjük, és hazaviszik, elfogyasztják. Ez és az orosházi cipó készítése talán a legnépszerűbb programjaink egyike. /Idén az orosházi Székács iskola adott helyet a Nyári Evangélikus Pedagógus Akadémiának, a programok között volt a múzeumi kulcsoskalács sütése is, melyen 24 pedagógus vett részt, ez is mutatja népszerűségét.)

Kiállítások linkjei:

Kútmúzeum (NKA támogatásból idén elkészült digitális tartalom)

<https://ngytm.hu/kutmuzeum-oroshazan/>

Új állandó kiállítás – történet

<https://ngytm.hu/oroshaza-tortenete/>

Új állandó kiállítás – Thék Endre élete és munkássága

<https://ngytm.hu/thek-endre-elete-es-munkassaga/>

A kiállításról több digitális anyag készült, melyek egy összefoglaló nyitóoldalról érhetők el. Ezek az anyagok azonban nem teljesek, a figyelmet szeretnénk velük felkelteni, célunk a múzeumlátogatás szorgalmazása.

Az aktuálisan feldolgozni kívánt feladatokhoz az ismertetőkön kívül a kiállításokban nem szereplő, de a **múzeum gyűjteményében fellelhető tárgyakat is felhasználjuk**. Pl. méregkönyv, mőringlevél, a kocsifényezéshez kapcsolódó régebbi kiadványunk, szita, korabeli fotók stb.

Kérjük, jelölje x-szel:

☒	Állandó kiállításhoz készült	☐	Időszaki kiállításhoz készült
-------------------------------------	------------------------------	--------------------------	-------------------------------

Egyéb: a gyűjteményben található egyéb tárgyakhoz is kapcsolódnak feladatok

6. A KEZDEMÉNYEZÉS KIDOLGOZÓINAK ADATAI

NÉV	SZAKMAI VÉGZETTSÉG	MUNKAKÖR ÉS MUNKAHELY
Józó Tamásné	múzeumpedagógus	Nagy Gyula Területi Múzeum, Orosháza (igazgató)
Líborné Putnoki Edit	könyvtáros	Nagy Gyula Területi Múzeum, Orosháza (külsős munkatárs)
Csetneki János	nyomdász	Duo Printers Nyomda Békéscsaba (grafika, külsős munkatárs)

7. A BEVONT KOROSZTÁLY/OK, CÉLCSOPORT

Általános iskolai tanulók: felső tagozat

8. KAPCSOLÓDÁS ISKOLAI TANANYAGHOZ (amennyiben releváns)

TANTÁRGY / műveltségi terület	TÉMA
interdiszciplináris	választható és variálható (helytörténeti vonatkozású)

9. KAPCSOLÓDÓ FOGLALKOZTATÓ ANYAGOK

Konkrét megnevezéssel, a felhasználás céljának, módjának rövid leírásával.

☒	Papír alapú kiadványok:	☐	Honlap:
	Online kiadványok:	☐	Online pedagógiai segédanyag:
	Digitális, multimédiás eszközök:	☐	Szerszámok, nyersanyagok:
	Demonstrációs tárgyak, műtárgymásolatok:	☐	Egyéb:
	Filmek, hangzóanyagok:	☐	

Viseletek, öltözetek, jelmezek, kellékek:			
10. Hogyan kommunikálták a kezdeményezést? Milyen kommunikációs eszközöket használtak hozzá? Kérjük, max. 1000 karakterben foglalja össze.			
A projekthét városi program, az orosházi Oktatási Kerekasztal megbeszélésein egyeztetünk az iskolákkal, illetve több általános iskolával és a gimnáziummal is van működő együttműködési megállapodásunk, melynek keretén belül folyamatosan jönnek iskolai csoportok a múzeumba, illetve kérik az iskolai jelenlétet. A foglalkozásokhoz tartozó kiadvány átadása a múzeumban történt, melyről a helyi és a megyei sajtó is tudósított. A kötetek szétosztásánál a helyi sajtó képviselői is jelen voltak és tudósítottak ezekről az alkalmakról. A könyvet a tanulók ingyenesen kapták meg, ma már 1300 kötet van használatban, így a szájhagyomány útján is van egy jelentős információáramlás.			
11. A MEGVALÓSÍTÁS KEZDETE		2024. május	
12. A MEGVALÓSÍTÁS ALKALMAI, SZÁMSZERŰEN		Az Orosházi pillanatok kötetét összesen 1032 diák kapta meg ingyenesen. Ehhez kapcsolódóan a múzeumban megvalósított foglalkozások száma 2024-ben: 24 db 619 fő (felső tagozatosok)	
13. AZ EDDIGI RÉSZTVEVŐK LÉTSZÁMA, ÖSSZESEN / ONLINE PROGRAMNÁL A MEGTEKINTÉSEK SZÁMA		1032 fő 2024-ben: 24 db 619 fő (felső tagozatosok)	
14. A KEZDEMÉNYEZÉS SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREI Kérjük, jelölje x-szel és nevezze meg a kollégákat!			
	MUZEOLÓGIA: Nagy Gyula Területi Múzeum, Orosháza Justh Zsigmond Városi Könyvtár, Orosháza	PEDAGÓGIA: Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Orosháza	KOMMUNIKÁCIÓ, MÉDIA: oroscafe.hu
Egyéb bevont szakterület és kolléga:			
15. A KEZDEMÉNYEZÉS FELHASZNÁLÓI TESZTELÉSE (Kérjük, jelölje x-szel.)			
X	Történt	Nem történt	
Amennyiben tesztelték, kérjük, mellékelje annak tapasztalatait! (Max. 500 karakter.)			
A felső tagozatosoknak bemutató órát is szerveztünk. Már a bemutató órán elhangzottak olyan megállapítások, melyekkel tetszésüknek adtak hangot. A külső, a megjelenítés, a témák minden résztvevő diákban pozitív benyomást keltettek.			

A fiatalabb korosztály körében is népszerű.

Kedvezően fogadták a gyerekek, gyorsan felismerték a használatát. A téma feldolgozása során (éves kanász és pásztorgyerekek) több fogalom más szempontok szerinti megközelítése is szóba került. Ismeretlen szó volt számukra a tarló, ugyanakkor a szabadság fogalmára is felfigyeltek. Pillanatok alatt az összehasonlítás került szóba, hogyan éltek akkor és mi a „dolga” ma egy gyerekeknek. Egy 8 éves kislány reakciója: „Már 8 éve élek Orosházán és még mennyi mindent nem tudok róla!”

16. A KEZDEMÉNYEZÉS RÉSZLETES BEMUTATÁSA (max. 10 000 karakter; a leírásban kérjük, hogy beillesztett kép ne szerepeljen), az alábbi szempontok alapján:

- a program létrejöttének, inspirációjának körülményei
- a koncepció és pedagógiai cél
- az alkalmazott múzeumpedagógiai módszertan és eszközök
- a célcsoport bemutatása
- a program újszerűségének elemei, tartalmi pillérei
- a kapcsolódó online / nyomtatott anyagok részletes bemutatása
- a kezdeményezés hatása az adott intézményben, valamint a tágabb szakmai környezetben
- az **adaptálhatóság** bemutatása más muzeális intézmények számára
- a kapcsolódó kiállítás gyakorlati hasznosulása a foglalkozás során

FONTOS! A pályázat mellékleteként kérjük a foglalkozáshoz / projekthez készült múzeumpedagógiai óraterv vagy óratervek benyújtását is!

Az Orosháza Hét egy városi program, több éve fut Orosházán. E programban mára már szinte minden általános iskola és középiskola részt vesz, a múzeummal együtt. A programok között a különböző városi szintereken való akadályversenyek, a múzeumi foglalkozások, és az iskola falain belül megvalósított foglalkozások is megtalálhatók.

Eddigi tapasztalataink szerint akár egy iskolába kihelyezett bemutató óra, foglalkozás, akár a múzeumban (kiállításban, vagy a foglalkoztatótérben) megvalósított múzeumpedagógiai program, mind-mind más ismeretet ad, élményt nyújt a diákoknak.

Ezt a gyakorlatot, **ezt a projekthetet igyekeztünk egy olyan összeállítás segítségével kiegészíteni**, mely a helytörténeti témákat a lehető legteljesebben tudja prezentálni a célzott korosztálynak (10-14 évesek).

Az összeállított anyag azonban **nem csak a projekthét során használható**. Ezt az anyagot minden 10-14 éves diák megkapta ingyenesen, amivel több célunk is volt:

- önálló ismeretszerzés, amely nincs időhöz és helyhez kötve
- csoportos foglalkozás, akár barátokkal, akár iskolatársakkal, itt is baráti beszélgetésről és ismeretszerzésről beszélünk
- tanárokkal, tantermi foglalkozások során, projektmódszer
- múzeumpedagógussal, a múzeum falain belül projektmódszer

A témák sokszínűek. Minden témát egyénileg és csoportosan is fel tudnak dolgozni, hiszen a leírások adottak. Amennyiben önálló ismeretszerzésről beszélünk, tovább tud keresni a neten. Ezzel felfedezheti a további ismereteket, melyek az adott témával foglalkoznak.

A beszélgetés, mely a múzeumpedagógus vagy pedagógus és a diák vagy diákok között folyik szintén más élményt ad.

Fontosnak tartottuk, hogy az ismeretszerzés módja mindig interaktív legyen, cselekedtetünk már a kiadványban is, hiszen az egyes témákhoz különböző feladatokat tettünk. Miután az önálló, élményközpontú ismeretszerzés is a lehetőségek között szerepel, ezért fontosnak tartottuk, hogy az adott feladatok megoldása ellenőrizhető legyen, így természetesen a megoldások is megtalálhatók a kiadvány végén.

Igény esetén egész évben tartunk ezekben a témákban foglalkozásokat e korosztályok részére. Több általános iskolával és a gimnáziummal is van működő együttműködési megállapodásunk, sőt több óvodával is, így a témák megjelennek más korosztály előtt is, más-más szinten.

Az AI segítségével alkottuk meg a grafikai megjelenítést, ez szintén újításnak számít. A színes elemek, a kedves figurák mind a figyelemfelkeltést szolgálják. Ezen felül többször gondunk akadt a meglévő képanyag minőségével, ezek feljavítását is a mesterséges intelligenciával oldottuk meg.

Mindezek mellett arra is figyelemmel voltunk, hogy az egyes feladatok mekkora lapokon kapnak helyet (ne legyen nagyobb, mint a mobiltelefon), illetve az is szempont volt, hogy a feladatok sorrendje tetszőlegesen variálható legyen, mégis, az adott témák összetartását is biztosítsuk. Így jött létre a kötés ilyen formája, a tetszőleges lapozhatóság, valamint a jelzés és a számozás.

- a program létrejöttének, inspirációjának körülményei

Régóta próbálkoztunk olyan kiadvány összeállításával, amely a város történetét mutatja be kapcsolódva a múzeum gyűjteményéhez. A **storytelling**, mint módszer alkalmas arra, hogy a mai gyerekek információs felhasználását segítse. Rövid szöveg, hozzá kapcsolódó **kép, interakció** lehetősége és jól tagolt egységek. Az AI megjelenése és felhasználása is segítette a kiadvány készítését.

Kell egy **jó csapat!** Múzeumi szakemberek, könyvtárosok, pedagógusok és végül a látványt megteremtő grafikus összmunkája, no és mindenekelőtt a polgármesterünk, aki végig támogatásáról biztosított mindannyiunkat.

- a koncepció és pedagógiai cél

A történetmesélés bizonyos formáit a mai gyerekek is kedvelik, ezért célunk volt, hogy apró mozzanatokon keresztül irányítsuk rá a figyelmüket városunk történeti eseményeire. Mindenképpen papír alapú kiadványt szerettünk volna készíteni, de figyelembe vettük a korcsoport információszerzési és feldolgozási szokásait.

A város történetének mozzanatai számos tudományterületet mutatnak be ezekben az apró történetekben. Célunk volt a sokszínűség, a gazdag hagyományok és emlékek bemutatása, azoknak fontosságának tudatosítása.

Törekedtünk arra is, hogy a formális oktatásban is hasznosítható legyen a kiadvány.

- az alkalmazott múzeumpedagógiai módszertan és eszközök

A múzeumpedagógiai módszerek célja, hogy a múzeumi gyűjteményeket, jelen esetben az Orosházi pillanatok című kiadványon keresztül **élményszerűen, interaktívan**, a tanulók életkori sajátosságaihoz és tanulási igényeihez igazodva használják.

Az élményszerű tanulás során a **saját élményeiken** keresztül kapcsolódnak a témákhoz és csoportosan, **kooperálva** dolgozzák fel azokat. **Szerepjátékok** segítségével belehelyezkednek egy-egy történeti korszakba vagy személy bőrébe, melynek során átélhetik az adott kor jellemzőit. Digitális eszközöket használnak egy-egy feladat megoldásához, kutatások

háttérinformációhoz, illetve a feldolgozott témáról prezentációt, rövid videót, azaz **digitális portfóliót** készíthetnek. Ez vonzó lehet a digitális bennszülötteknek. A projektalapú tanulás során, komplex feladatokon dolgoznak, melyhez további kutatást is végeznek.

- a célcsoport bemutatása

Ebbe a korosztályba tartozók nem tanulták, hanem belenőttek a digitális világba. Ezért előnyben részesítik a képeket, videókat, rövid mozgóképes tartalmakat. Gyakran szövegkerülők főként, ha hosszabb szövegekről van szó.

Információszerzésükre jellemző a gyors, kulcsszavas keresés, gyakran nem ellenőrzik a források hitelességét. Algoritmusok által kínált tartalmakat passzívan is fogyasztanak.

Tanulási szokásukat a **multimodális** tanulás jellemzi, látják, hallják, olvassák, tapasztalják az információt, melyet több csatornán szereznek be.

Jellemzőjük a rövid **figyelmi ív**, hiszen átlagosan 8-12 másodperc egy tartalom elsődleges megítélése.

Mivel ebben az életszakaszban a **kritikai gondolkodás** fejlődése folyamatban van, nem alakult ki az **információkritika** és a **forrásértékelés**, összehasonlítás, valamint manipulációs képességük sem.

Mobil nélkül elvesznek ☺

- a program újszerűségének elemei, tartalmi pillérei

Az Orosházi pillanatok projekt nem a múzeumpedagógiai lehetőségek szempontjából formabontó, hanem a hozzá készült kiadvány teszi innovatívvá. Maga a kiadvány teszi teljessé a múzeumpedagógiát, illetve kínál további lehetőséget új foglalkozási formák alkalmazására. A kötet csoportos és egyéni feldolgozásra is alkalmas, irányított és önálló használattal egyaránt.

- a kapcsolódó online / nyomtatott anyagok részletes bemutatása

Nem releváns.

- a kezdeményezés hatása az adott intézményben, valamint a tágabb szakmai környezetben

A visszajelzések nagyon pozitívak voltak. Mivel a kötetnek nem az volt a célja, hogy csak a múzeumi tevékenységhez kapcsolódóan vehessék igénybe, így proaktívan kínáljuk az orosházi tanulóknak.

- az **adaptálhatóság** bemutatása más muzeális intézmények számára

Egy olyan megoldás vázát hoztuk létre, amely bármilyen tartalommal feltölthető. Ez a kiadvány a város helytörténetét dolgozza fel, de akár nagyobb téma, tudományterület részletesebb, hasonló struktúrájú feldolgozására is alkalmas.

- a kapcsolódó kiállítás gyakorlati hasznosulása a foglalkozás során

Nem releváns.

17 - 27. PONT: KÉRJÜK, HOGY EZT A SZAKASZT KIZÁRÓLAG AKKOR TÖLTSE KI, HA A MÚZEUMPEDAGÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓAN KÉSZÜLT ONLINE VAGY NYOMTATOTT MÚZEUMPEDAGÓGIAI KIADVÁNY!

17. A MÚZEUMPEDAGÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ MÚZEUMPEDAGÓGIAI KIADVÁNY CÍME:

Orosházi pillanatok					
Kiadvány címlap kép, amely felkerül a http://www.mokk.skanzen.hu oldalra, mérete: 0,5-1 MB. Kérjük, hogy a címlap képet ide ne illessze be, hanem adja meg a pontos elnevezését és küldje el e-mailben a pályázat mellékleteként.					
Orosházi pillanatok_borítókép.jpg					
18. A KEZDEMÉNYEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ KIADVÁNY TÍPUSA (Kérjük, jelölje x-szel)					
	Online				
	Nyomtatott				
	Ismeretbővítő múzeumpedagógiai kiadvány				
	Foglalkoztató / alkotó feladatokat tartalmazó múzeumpedagógiai kiadvány				
X	Ismeretbővítő és foglalkoztató / alkotó feladatokat tartalmazó múzeumpedagógiai kiadvány				
	Múzeumpedagógiai módszertani segédanyag (pedagógusoknak, szülőknek)				
Egyéb, éspedig:					
19. A KIADVÁNY ÉS A MÚZEUMPEDAGÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉS KAPCSOLATA					
Max. 500 karakteres indoklás.					
A múzeumpedagógiai foglalkozások segédeszköze a kiadvány, mely tartalmaz 9 témakört, ezeken belül 168 témát. A témák leírását + képét + a hozzájuk tartozó feladatot + megoldást. Lásd. Orosházi pillanatok – múzeumpedagógiai foglalkozás					
20. A KIADVÁNY SZERZŐJÉNEK/SZERZŐINEK ADATAI					
NÉV	SZAKMAI VÉGZETTSÉG		MUNKAHELY ÉS MUNKAKÖR		
Béziné Purgel Nóra	népzrajz		Nagy Gyula Területi Múzeum (néprajzos)		
Csetneki János Róbert	nyomdász		külsős		
Hergott Kristóf	régész		Nagy Gyula Területi Múzeum (régész)		
Józó Tamásné	múzeumpedagógus		Nagy Gyula Területi Múzeum (igazgató)		
Líborné Putnoki Edit	könyvtáros		külsős		
Palyov Pálné	pedagógus		külsős		
Petrovszki Mária	könyvtáros		Justh Zsigmond Városi Könyvtár (könyvtáros)		
Szemenyei Béla	történész		Nagy Gyula Területi Múzeum (történész)		
Törköly József	könyvtáros		Justh Zsigmond Városi Könyvtár (zenei könyvtáros)		
21. A KIADVÁNY ELŐZETES LEKTORÁLÁSÁNAK MÓDJA (Kérjük, jelölje x-szel)					
	SZAKMAI Készítette:		PEDAGÓGIAI Készítette:	X	NYELVI Készítette: Palyov Pálné
Egyéb:		Nem volt lektorálva			

Készítette:			
Kérjük, amennyiben történt előzetes lektorálás, úgy a lektori véleményt mellékelje!			
22. A MÚZEUMPEDAGÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ KIADVÁNY FELHASZNÁLÓI TESZTELÉSE (Kérjük, jelölje x-szel)			
	Történt	☒	Nem történt
Amennyiben tesztelték, kérjük, írja ide annak tapasztalatait max. 500 karakterben!			
Nem releváns.			
23. A MEGVALÓSÍTÁS ANYAGI FORRÁSAI (Kérjük, jelölje x-szel)			
☒	Önerő		NKA pályázat
	Szponzor		Egyéb pályázat
	Egyéb:	fenntartói támogatás	
24. A KIADVÁNY MEGJELENÉSÉNEK IDŐPONTJA			2024. május
25. MEGJELENTETETT PÉLDÁNYSZÁM (nyomtatott kiadvány esetében)			1600 példány
26. AZ EDDIG FELHASZNÁLT DARABSZÁM (online kiadvány esetében: letöltések / megtekintések száma)			1301 példány
27. A TERJESZTÉS MÓDJA (Több válasz is lehetséges.)			
☒	Árusítás		Kiállítás látogatás során, egyénileg
☒	Ingyenes		Online letölthető formában
	Csoportos foglalkozások során		Egyéb módon:
28. EDDIGI MÚZEUMPEDAGÓGIAI NÍVÓDÍJAK, EGYÉB ELISMERÉSEK			
ÉV	DÍJAZOTT KEZDEMÉNYEZÉS CÍME	KATEGÓRIA (Múzeumpedagógiai kiadvány vagy kezdeményezés, egyéb)	
	Nem releváns.		
29. KÉRJÜK, FEJTSE KI TAPASZTALATAIT A PROGRAM MEGVALÓSULÁSÁVAL KAPCSOLATBAN, VALAMINT SZÁMOLJON BE AZ ESETLEGES NEHÉZSÉGEKRŐL, AZ EREDETI ELKÉPZELÉSEK MÓDOSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGÉRŐL (max. 1500 karakter)!			
A múzeumpedagógiai foglalkozások tekintetében első körben az iskolák elérése, megszólítása okozott nehézséget. Ugyan eddigi pályázataink (több Uniós pályázat) során sok pedagógussal és oktatási intézménnyel is jó kapcsolatunk alakult ki, mégis... ahogy véget értek a pályázatok, kevesebb megkeresés érkezett. A pedagógusok többsége nyugdíjba vonult, a fiatalabbak jellemzően nem kérték a foglalkozásainkat. Az Orosháza Hét volt az a hosszabb távon folyamatosan jól működő projekthét, melyhez eddig is kapcsolódtunk (hiszen jellemzően a gyűjteményeinken alapuló foglalkozások valósultak meg ezeken az alkalmakon), ezek azonban nem voltak teljesesek. Ezt ki szeretnénk volna bővíteni úgy, hogy egy nagyobb egységet/ket feldolgozva, komplex ismeretanyagot tudjunk nyújtani a megcélzott korosztálynak. A Magyar Génusz Program segítségével megvalósított új állandó kiállításaink adtak egy háttérrel megjelenésükben, és szakmai szemléletünk megújulása adta a másik olyan körülményt, ami			

kedvezően befolyásolta az oktatási intézményekkel való kapcsolatunkat. A pedagógusoknak külön bemutattuk a kiállításokat, tárlatvezetésekkel, beszélgetésekkel érzékenyítettük őket, felfedve a potenciális témákat, a tárgyak és a gyűjtemény adta lehetőségeket. Tehát az eddigi témákat kiegészítve, a helytörténet feldolgozásának komplex módja volt az, amely foglalkoztatott, ehhez kedvező fenntartói akarat, és ötlet (hogy ez egy kiadvány formájában valósuljon meg) társult.

A helytörténet feldolgozásához kapcsolódóan az első, eredeti koncepciónkat tudtuk megvalósítani. Játékos formában megmutatni a város történetét 10-14 éves gyerekeknek, figyelembe véve az ő igényeiket.

A formátum kitalálása és kidolgozása nem volt egyszerű feladat, de a végeredmény egy jól használható szokatlan „alakzatú” kiadvány lett. A szövegek mérete a képek elhelyezése és a feladatok egységben kezelése okozott gondot, de a színkód és a számozás végül meghozta a megoldást.

A leírásokat többen készítették, így a szövegek és a stílus egységesítéséről le kellett mondani, ugyanakkor előnye lett az, hogy nem lett egysíkú a tartalom. A kötetben megjelent témáknál 30 %-kal készült több, minek köszönhetően a végleges kiválasztás során nem voltunk kényszerhelyzetben.

A képek kiválasztása és nyomdai munkához való előkészítése meglehetősen időigényes és megterhelő volt. Számos rendelkezésünkre álló kép minőségének a feljavítása problémát okozott. Egyes képeket AI segítségével tudtunk használhatóvá tenni.

A feladatoknál karakteres figurákkal igyekeztünk megjeleníteni a témával foglalkozó szakembert. Egy-egy téma szakemberének a megjelenítése karakterében azonos, ugyanakkor különböző ruházatban, esetleg pózban tűnik fel az egyes feladatoknál. Ezeket a figurákat is AI segítségével készítettük el.

A kiadvány végleges struktúrájának az elkészítése az egyes témák pozicionálása is sok rejtett problémát hozott a felszínre.

Mindenképpen pozitívként kell megemlíteni, hogy remek csapat szerveződött.

A tartalom mellett meg kell említeni, a kiadvány összképét. Kezdetektől fogva fókuszáltunk a vizuális megjelenésre (legyen színes, szagos...), hiszen az első benyomások a befogadást jelentős mértékben befolyásolják. Nyilván ennek az anyagi feltételeit is meg kellett teremteni.

30. EGYÉB MEGJEGYZÉS, ESETLEGES TOVÁBBI MELLÉKLETEK MEGNEVEZÉSE

A múzeumpedagógiai foglalkozások során felhasznált tárgyak eszközként szerepelnek. Elképzeléseink szerint ez a kiadvány a létező múzeumpedagógiai formáknál alkalmazható (kiemelt szerepet kap a történetmesélés), de hiszünk abban, hogy a felhasználás során az Orosházi pillanatok jelentősebb szerepet tölthet be, és akár formabontó megoldásokat is kínál.

A 2025. évi Múzeumpedagógiai Nívódíjra történő jelentkezéshez előírt dokumentáció tartalma, amelyet kérjük, kizárólag e-mailben küldjön el a muzpednivodij@gmail.com e-mail címre 2025. augusztus 27. szerdáig:

1. Hiánytalanul kitöltött *Múzeumpedagógiai Nívódíj 2025 adatlap* word formátumban
2. Hiánytalanul kitöltött *Múzeumpedagógiai Nívódíj 2025 adatlap* kinyomtatva, a *Hozzájáruló Nyilatkozat* című utolsó oldalon intézményvezetői aláírással és hivatalos pecséttel ellátva, majd beszkennelve pdf formátumban
3. A kezdeményezést bemutató fő kép (adatlap 2. pont), max. 1 MB méret
4. Amennyiben releváns, a kapcsolódó kiadvány címlap képe (adatlap 16. pont), max. 1 MB méret
5. Max. további 10 db fotó képaláírással és a fotó szerzőjének megnevezésével, egyenként max. 0,5 MB méretben, szintén e-mailben csatolmányként küldve

6. A kezdeményezést bemutató, max. 6 perces videóhoz vezető link beillesztése (adatlap 2. pont)
7. A kezdeményezéshez készült *múzeumpedagógiai óraterv vagy óratervek* benyújtása word / pdf formátumban
8. Esetleges további anyagok benyújtása e-mailen (az adatlap 30. pontnál felsorolva), amelyek segítik a kezdeményezés pontosabb megértését

Amennyiben a mellékletek összmérete meghaladná a 10 MB-ot, kérjük a mellékleteket WeTransfer vagy egyéb ingyenes fájlküldő szolgáltatással elküldeni a fenti e-mail címre.

9. Amennyiben papír alapú kiadvány, segédanyag is kapcsolódik a kezdeményezéshez, azt kérjük postán elküldeni 1 példányban az alábbi címre, valamint kérjük, a kiadvány benyújtását érkezését a jelentkezéskor küldött e-mailben is jelezzék:

Sziray Zsófia

Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ

2001 Szentendre, Pf. 63

Kérjük, a borítékra írják rá: *Múzeumpedagógiai Nívódíj 2025*, valamint a pályázati anyag elektronikus benyújtásakor az e-mailben jelezzék, hogy postai küldemény is érkezik.

Köszönjük szépen és sikeres pályázást kívánunk!

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott **Józó Tamásné**, az orosházi **Nagy Gyula Területi Múzeum** intézmény / tagintézmény vezetője hozzájárulok, hogy a benyújtott pályázati dokumentációban szereplő szöveges és képes információkat, valamint a kapcsolódó kiadványról készült fotókat a Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ közlétegye a honlapján (<http://www.mokk.skanzen.hu>) és a Múzeumpedagógiai Nívódíjról szóló nyomtatott és elektronikus publikációkban.

Orosháza, 2025. augusztus 20.

Cégszerű aláírás:

